

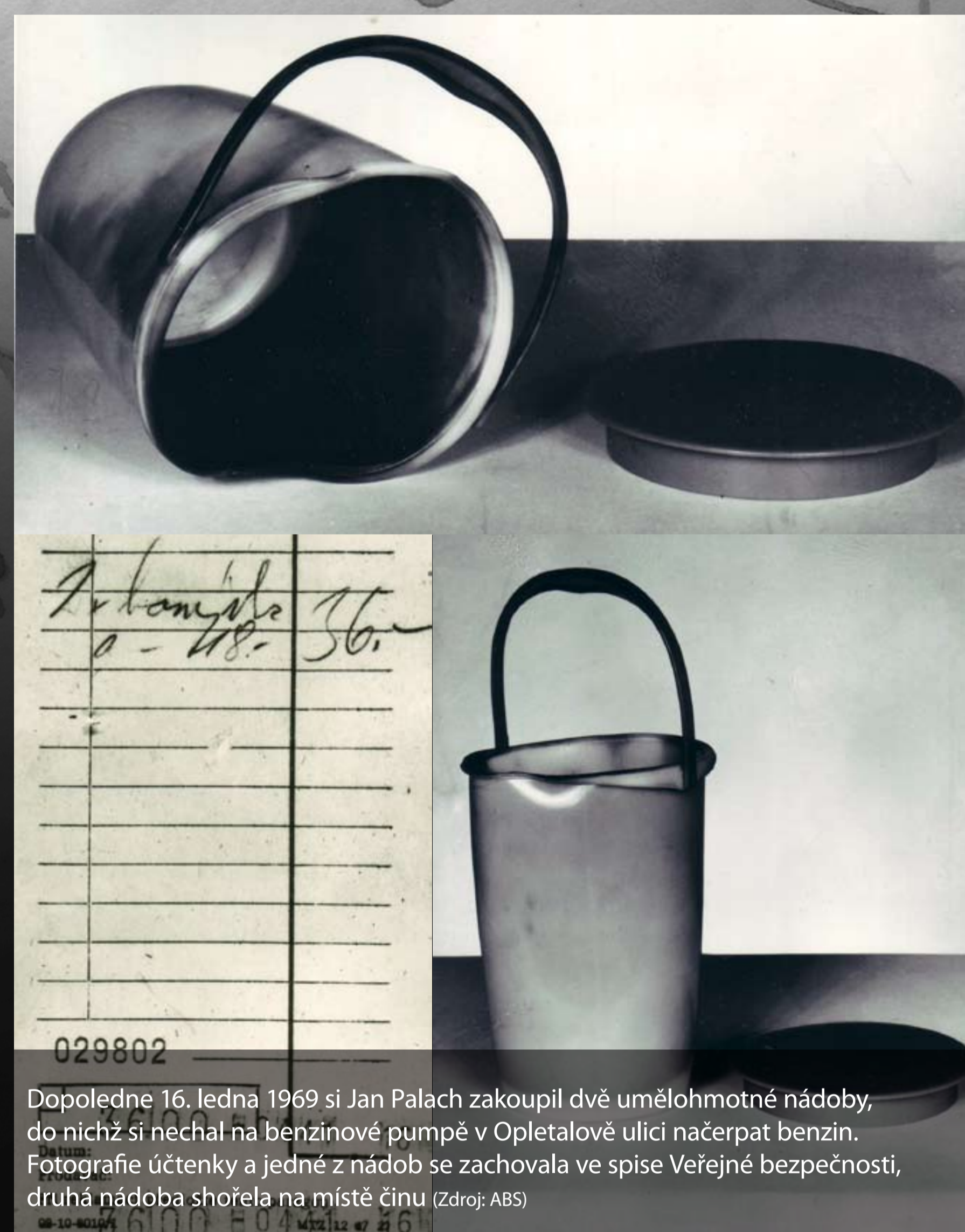
Plánek nakreslený 11. února 1969 svědkem Ing. Josefem Půhoným, který pozoroval sebeupálení Jana Palacha z okna své kanceláře na rohu Václavského náměstí a Mezibrancké ulice (Zdroj: ABS)

Pochodeň č. 1

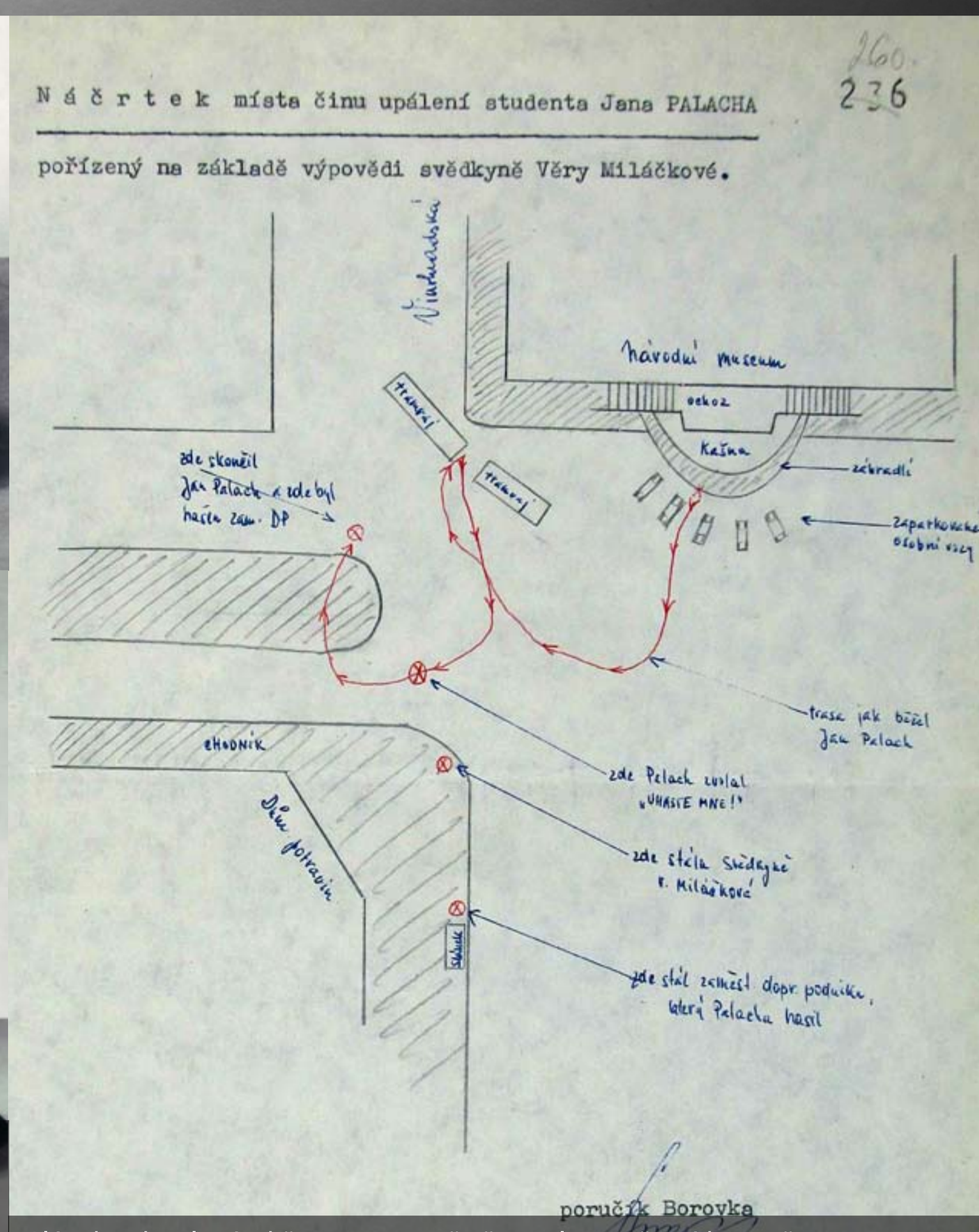
Šokující protest Jana Palacha viděla řada náhodných svědků, jejichž výpovědi se dochovaly ve vyšetřovacím spise Veřejné bezpečnosti. Na jejich základě můžeme Palachův čin přesně rekonstruovat od okamžiku, kdy několik minut před půl třetí odpoledne ve čtvrtek 16. ledna 1969 přišel ke kašně u rampy Národního muzea. V rukou nesl dvě umělohmotné nádoby, v nichž měl čtyři litry benzínu. U zábradlí si odložil kabát a z aktovky vyndal lahvičku s nápisem éter. Nožem ji otevřel a přiložil k obličejí. Poté se polil benzinem a zapálil. Řidič Josef Kříž z Brna seděl ve svém autě několik metrů od místa činu, když si všiml hořící postavy:

V době, kdy jsem jmenovaného viděl hořet, plameny již byly tak mohutné, že jsem viděl spoře jen jeho výraz v obličejí (...)
Než jsem však mohl něco podniknout, jmenovaný hořící mladík přeběhl vzdálenost od zdi pod Muzeem k zábradlí do blízkosti mého vozidla, přeskočil zábradlí od chodníku a kolem mého vozidla a vozidla MB 1000, které stálo po mé levé ruce, se přeřtil do vozovky a zaběhl za elektrickou pouliční dráhu, která v tuto dobu projížděla ve směru od spodu Václavského náměstí k Muzeu.

Mladíka uhasil náhodní svědek teprve poté, co upadl na vozovku nedaleko Domu potravin. Na Palachovu výzvu otevřeli přihlížející aktovku zanechanou u kašny a přečetli si jeho dopis. Po několika minutách zastavila na místě sanitka ministerstva vnitra, která jela náhodou kolem. Popálený Jan Palach, který byl stále při vědomí, byl nejdříve převezzen do nemocnice na Karlově náměstí. Zde však nebyl přijat a byl poslán na specializovanou kliniku do Legerovy ulice. Na místo činu záhy přijeli také hasiči a vyšetřovatelé Veřejné bezpečnosti, kteří vyslechli první svědky a pořídili fotografie. O dvě hodiny později vydala ČTK zprávu o sebeupálení studenta filozofické fakulty J. P.

Dopoledne 16. ledna 1969 si Jan Palach zakoupil dvě umělohmotné nádoby, do nichž si nechal na benzínové pumpě v Opletalově ulici načerpat benzin. Fotografie účtenky a jedné z nádob se zachovala ve spise Veřejné bezpečnosti, druhá nádoba shořela na místě činu (Zdroj: ABS)

Plánek nakreslený v březnu 1969 vyšetřovatelem Veřejné bezpečnosti na základě výpovědi svědkyně Věry Mláčkové (Zdroj: ABS)

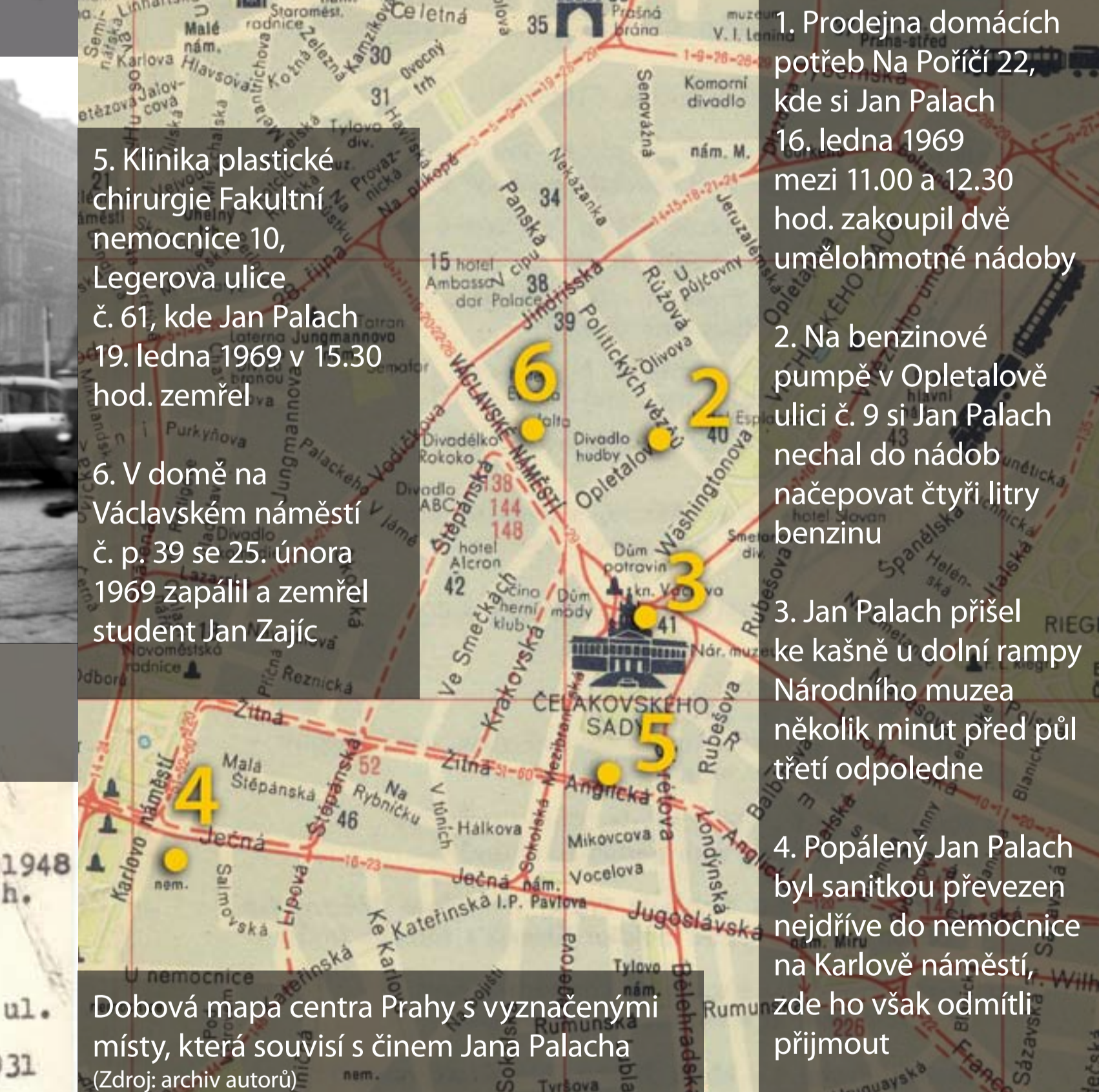
Fotografie z místa činu pořídil 16. ledna 1969 technik Veřejné bezpečnosti (Zdroj: ABS)

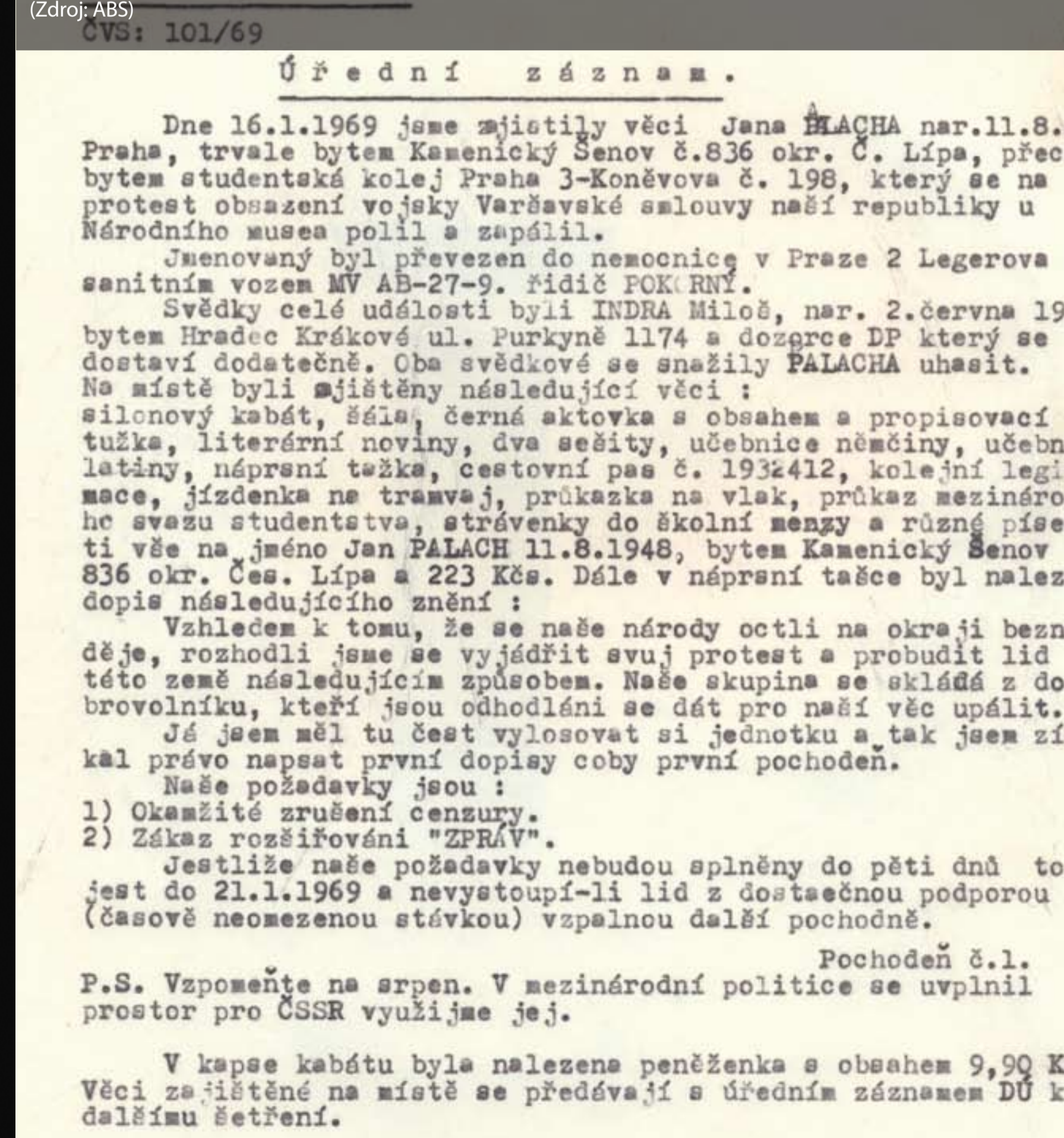
Prostor před Národním muzeem, kde se Jan Palach zapálil (Zdroj: ABS)

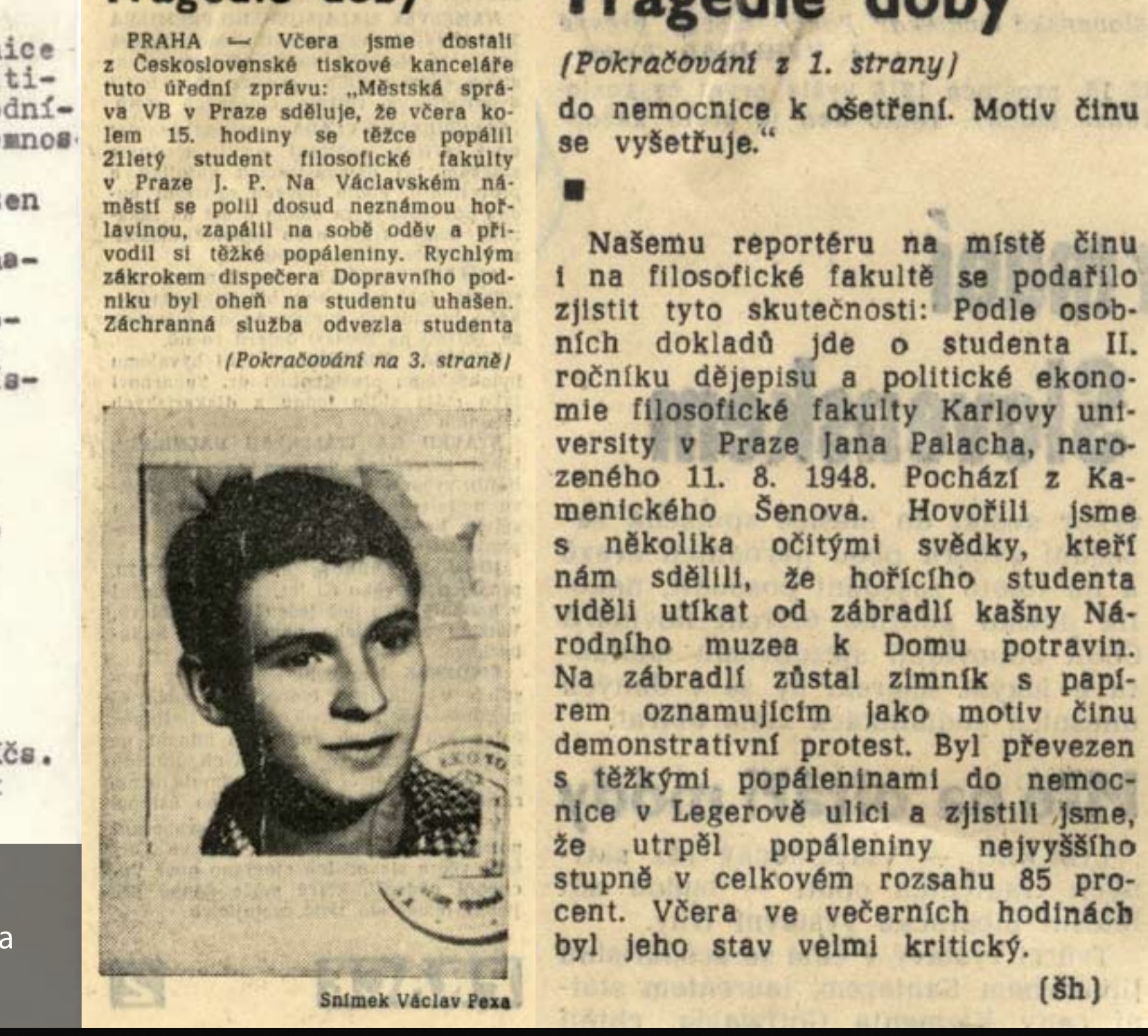
Figurant Veřejné bezpečnosti ukazuje místo, kam doběhl hořící Jan Palach (Zdroj: ABS)

Dobová mapa centra Prahy s vyznačenými místy, která souvisí s činem Jana Palacha (Zdroj: archiv autorů)

V pátek 17. ledna 1969 otiskl deník Práce článek o činu Jana Palacha. Jako první zveřejnil celé Palachovo jméno. Právě z tohoto článku se o činu svého syna dozvěděla Libuše Palachová (Zdroj: ABS 101.1.1968)

Našemu reportéru na místě činu i na filozofické fakultě se podařilo zjistit tyto skutečnosti: Podle osobních dokladů jde o studenta II. ročníku dějepisu a politické ekonomie filozofické fakulty Karlovy univerzity v Praze Jana Palacha, narozeného 11. 8. 1948. Pochází z Kamenického Šenova. Hovořil jme s několika očividnými svědky, kteří nám sdělili, že hořícího studenta viděli utkat od zábradlí kašny Národního muzea k Domu potravin. Na zábradlí zůstal zinník s papírem oznamujícím jako motiv činu demonstrativní protest. Byl převezzen s těžkými popáleninami do nemocnice v Legerově ulici a zjištěli jsme, že utrpěl popáleniny nejvyššího stupně v celkovém rozsahu 85 procent. Včera ve večerních hodinách byl jeho stav velmi kritický. (8h)